

Beoordelen van functies die risico lopen en risico volle handelingen

Analyse van bronnen en blootstelling

In principe wordt iedereen blootgesteld aan biologische agentia. Dit is pas een risico als er contact kan zijn met gevaarlijke micro-organismen. De medewerkers die in aanraking kunnen komen met bloed, urine, feces en ander lichaamsvocht, of met materialen die hiermee besmet zijn, lopen een verhoogd risico. Bepaal dus voor de verschillende functies:

- In hoeverre er *contact* is met deze agentia. Kijk daarbij zowel naar direct contact als naar indirecte blootstelling bijvoorbeeld door vervuild wasgoed waar bloed, urine, feces en ander lichaamsvocht op zit.
- Kijk vervolgens bij welke handelingen blootstelling aan biologische agentia mogelijk is en hoe groot de *kans* daarbij is (veel/vaak contact).
- Tot slot bekijkt u de *beschermingsmogelijkheden*: is de bron optimaal afgeschermd (naaldcontainers en veilige verpakking van wasgoed zijn hiervan voorbeelden). En in tweede instantie: hoe speelt persoonlijke hygiëne en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen hierbij een rol.

Met dit inzicht is het straks mogelijk te bepalen wat effectieve maatregelen kunnen zijn.

Minimale vereisten

Functies en de risico's

U werkt dit ten minste uit in concrete werkinstructies met beschermende maatregelen voor de volgende functies:

- Verpleging en verzorging (in samenwerking met infectiepreventie):
  1. Basisveiligheid bij direct contact met menselijke materialen zoals bloed, feces, urine etc.
  2. Veilig omgaan met naalden (het verplicht gebruiken van veilige naaldsystemen, verbod op recappen en verplicht gebruik van naaldcontainers).
  3. Specifieke instructies bij categorie 3 agentia.
- Extramuraal werken (in samenwerking met infectiepreventie):
  1. Betreden van sterk vervuilde woningen,
  2. Veilig omgaan met naalden (het verplicht gebruiken van veilige naaldsystemen, verbod op recappen en verplicht gebruik van naaldcontainers)
  3. Vervoer van afval, vervuilde kleding en overig vervuild materiaal.
- Fysiotherapie:
  1. Direct contact met cliënten.
- Huishoudelijke dienst / schoonmaak:
  1. Medisch en huishoudelijk afval,
  2. Schoonmaak en desinfectie.

Beoordelen van functies die risico lopen en risico volle handelingen

- Keuken:
  1. Voedsel, voedselresten en spoelwater.
- Linnenkamer:
  1. Besmet wasgoed.
- Technische dienst:
  1. Waterinstallaties en legionella,
  2. Onderhoud en reparatie sanitaire voorzieningen.
- Medewerkers uitleenmagazijn en schoonmakers uitleenmiddelen:
  1. Indirect contact met vervuild materiaal
  2. Veilige werkwijze voor schoonmaak en desinfectie.
- Intern transport:
  1. Veilig vervoer van besmet materiaal zoals beddengoed en naaldencontainers.

Risicovolle handelingen

De belangrijkste risico-volle handelingen waarbij besmetting kan optreden zijn:

- **Omgang met/contact met menselijke producten (bloed, urine, feces):**

Dit is niet beperkt tot die medewerkers die de directe zorghandelingen verrichten, maar geldt ook voor medewerkers van schoonmaakdiensten en linnenkamer (omgaan met bloed, urine, feces en besmet linnengoed). Ook bij onderhoud aan sanitaire voorzieningen (ontstopping van riolering) is blootstelling mogelijk. Gebruikte injectienaalden zijn ook onderdeel van dit risico.
- **Vernevelen van water met Legionella besmetting:**

Als met legionella besmet water wordt verneveld en de kleine waterdruppeltjes (aërosolen) worden ingeademd, kan de legionellabacterie legionellose veroorzaken. Bijvoorbeeld bij het helpen tijdens douchen als een douche een aantal dagen niet is gebruikt en bijvoorbeeld bij werkzaamheden aan waterleidingen of in de buurt van natte koeltorens door de technische dienst (Spoelkeukens niet, omdat deze dagelijks gebruikt worden is het risico te verwaarlozen).
- **Eten van besmet voedsel:**

Bij het werken in de keuken of assisteren bij het eten. Salmonella besmetting is hiervan de bekendste.
- **Contact met (uitwerpselen van) (huis)dieren:**

In de thuiszorg kan bij het opruimen van dierlijke uitwerpselen en bij krabverwonding toxoplasmose besmettingsrisico bestaan. Ook het schoonmaken van dierenverblijven kan risico met zich meebrengen (stofverspreiding tegengaan).